

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Britt Bager
Britt.Bager@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Holmens Kanal 20

1060 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 22/11191
29. september 2022

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 21. juni 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 427 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet af ikke-medlem (MFU) Britt Bager (KF).

Spørgsmål nr. 427:

”Vil ministeren redegøre for mulighederne for at udvide karantæneordningen i ydelsessystemet for bandekriminelle, så også personfarlig kriminalitet (vold og grov vold) resulterer i karantæne? Vil ministeren videre redegøre for mulighederne for at udvide ordningen så karantæneperioden forlænges til f.eks. 5 år? Og vil ministeren i denne forbindelse redegøre for, om internationale forpligtelser eller grundlovens §75 stk. 2 forhindrer førnævnte udvidelser af ordningen? ”

Svar:

Som udgangspunkt udbetales offentlige forsørgelsesydelse uafhængigt af, om den pågældende ydelsesmodtager tidligere har modtaget dom for et strafbart forhold og har afsonet dommen.

Dette udgangspunkt er fraveget ved lov nr. 674 af 8. juni 2017 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Blokering af hjemmesider og stop af offentlige ydelser til fremmedkrigere), hvor der blev indført en 3-årig karantæneordning i ydelsessystemet for personer, der ved endelig dom findes at have overtrådt straffelovens § 101 a, stk. 1, § 114 c, stk. 3, eller §§ 114 d, e eller g for forhold begået i udlandet eller straffelovens § 114 j, stk. 1, eller et udrejseforbud fastsat i medfør af § 2 b, stk. 1, i lov om pas til danske statsborgere m.v., og som for den periode, som dommen omfatter, har modtaget offentlige forsørgelsesydelse.

Med lov nr. 1526 af 18. december 2018 blev der indført en karantæneordning i ydelsessystemet for dømte bandekriminelle mv. Ordningen omfatter personer, der ved endelig dom er idømt ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en overtrædelse, der er omfattet af straffelovens § 81 a (bandekriminalitet). Ved lov nr. 452 af 20. april 2022 blev anvendelsesområdet for karantæneordningen udvidet til at omfatte vold begået mod personer under 18 år i

nære relationer. I modsætning til karantæneordningen for fremmedkrigere forudsætter karantæneordningen for bandekriminelle og for vold mod personer under 18 år i nære relationer ikke, at den dømte modtog en offentlig forsørgelsesydelse på tidspunktet for den kriminelle handling.

Karantæneordningerne indebærer, at den dømte person i en 3-årig periode efter udstået straf højst kan modtage kontanthjælp og visse andre ydelser på niveau med selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse. Den dømte vil endvidere ikke kunne medregne en karantæneperiode på 3 år ved beregning af kravet om lovligt ophold her i riget i 9 år inden for de seneste 10 år for ret til uddannelseshjælp eller kontanthjælp. Desuden vil den dømte blive udelukket fra arbejdsløshedsdagpenge og visse andre ydelser i en karantæneperiode på 3 år.

Beskæftigelsesministeriet har forstået første del af spørgsmålet således, at der spørges til muligheden for at udvide anvendelsesområdet for karantæneordningen i ydelsessystemet til at omfatte alle personer, som idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for personfarlig kriminalitet, fx for en lovovertrædelse efter bl.a. straffelovens §§ 244-246 om vold. Ministeriet bemærker i den forbindelse, at det på baggrund af spørgsmålet forudsættes, at en sådan karantæneordning vil skulle udformes på samme måde som bl.a. den karantæneordning, der blev indført for bandekriminelle mv. i 2018. Ministeriet har forstået anden del af spørgsmålet således, at der spørges til muligheden for at fastsætte en periode for karantæne i ydelsessystemet på 5 år.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt grundlovens § 75, stk. 2, er til hinder for sådanne ordninger, bemærkes, at bestemmelsen fastsætter, at den, der ikke kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, er berettiget til hjælp af det offentlige, dog mod at underkaste sig de forpligtelser, som loven herom påbyder.

I lyset af ordlyden af grundlovens § 75, stk. 2, og den nyere statsretlige litteratur er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at bestemmelsen indebærer, at det påhviler staten at sikre et eksistensminimum for personer, der er omfattet af bestemmelsen. Det vurderes således, at det ikke vil være i overensstemmelse med grundlovens § 75, stk. 2, hvis personer, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis forsørgelse ikke påhviler nogen anden, ikke kan modtage hjælp fra det offentlige.

Den dømte vil med en ordning, som omfatter alle personer idømt ubetinget fængselsstraf mv. for personfarlig kriminalitet, fortsat være sikret et forsørgelsesgrundlag i karantæneperioden i form af kontanthjælp eller visse andre ydelser på niveau med selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, såfremt betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. Det samme gælder, hvis der fastsættes en periode for karantæne i ydelsessystemet på 5 år. Det er på den baggrund Beskæftigelsesministeriets vurdering, at sådanne ordninger ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 75, stk. 2.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt Danmarks internationale forpligtelser er til hinder for sådanne ordninger, bemærkes, at Den Europæiske Menneskerettigheds-

konventions (EMRK) artikel 14 fastsætter, at nydelsen af de i konventionen anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørighed til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller andet forhold.

Anvendelsesområdet for EMRK artikel 14 er begrænset derved, at bestemmelsen er accessorisk til konventionens øvrige bestemmelser. Det betyder, at bestemmelsen kun kan anvendes sammen med én eller flere af disse bestemmelser. I de tilfælde, hvor en situation ligger inden for en anden bestemmelses anvendelsesområde, indeholder artikel 14 et forbud mod usaglig forskelsbehandling.

Adgangen til at modtage sociale ydelser ligger inden for anvendelsesområdet af artikel 1 i 1. Tillægsprotokol til EMRK, jf. bl.a. Menneskerettighedsdomstolens afgørelse af 12. april 2006 i sagen *Stec m.fl. mod Storbritannien*.

Da ordningen forudsættes at skulle gælde for alle personer, der er idømt ubetinget fængselsstraf mv. for personligfarlig kriminalitet, og da en periode på 5 år forudsættes at skulle gælde for alle omfattet af karantæne i ydelsessystemet, vurderes sådanne ordninger derfor ikke at rejse spørgsmål i forhold til EMRK artikel 14 sammenholdt med artikel 1 i 1. tillægsprotokol til EMRK.

Jeg vil afslutningsvis fremhæve, at målgruppen for karantæneordningerne i dag er afgrænset til nogle særlige straffelovsovertrædelser under hensyn til karakteren af den bagvedliggende personfarlige kriminalitet, den samfundsskadelige virkning samt hensynet til offeret og retsfølelsen generelt.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard
Beskæftigelsesminister